

ISBN: 978-975-2482-94-4

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 54

Tarih

Editör

Sezai Saraç

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. Baskı, 1971

Ketebe'de

1. Baskı

Temmuz 2018

İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2 - 34310

Haramidere - Avcılar / İstanbul

Sertifika No: 12026

Tel: 212.412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Enver Paşa'nın
Türkistan Kurtuluş Savaşı

TEKİN ERER

KETEBE

Tekin Erer (1921-1997)

Gazeteci, yazar ve siyasetçi.

Haydarpaşa Lisesi'ni bitirmesinin ardından 2. Dünya Savaşı'nda üç yıl yedek subay olarak görev yaptı. Sonrasında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun oldu.

1937 yılında *Vatan* gazetesi ile başlayan meslek hayatına 1947 yılında Ecvet Güresin ile birlikte kurduğu *Türkiye Ticaret Postası* gazetesi ile devam etti. 1961 yılından itibaren *Zafer*, *Adalet* ve *Son Havadis* gazetelerinde çalıştı. *Son Havadis* gazetesinde yazdığı köşe yazılarında bir dönemin önemli konularına, özellikle Demokrat Partililere yapılan haksızlıklara parmak bastı.

1965 yılında Adalet Partisi'nden İstanbul Milletvekili seçildi. 1992 yılında Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından Burhan Felek Basın Hizmet Ödülü'ne layık görüldü. Türkiye'nin siyasi ve iktisadi hayatını konu alan 30'un üzerinde kitap kaleme aldı.

Başlıca Eserleri:

Altın Pınar (1942), *Yaşamak ve Ölmek* (1954), *İktisadî Hamleler* (1957), *Türkiye'de Parti Kavgaları* (1963), *On Yılın Mücadeleleri* (1964), *Yassıada ve Sonrası* (1964), *Yasakçılar* (1965), *Basında Kavgalar* (1965), *Kızıl Tehlike*, 2 cilt, (1966-1967), *NATO'nun Hür Ufukları* (1969), *Çin'de Neler Gördüm?* (1972), *Kabe'yi Ziyaret* (1973), *Uzak Doğu Notları: Bugünkü Milliyetçi Çin* (1981), *Kürtçülük Meselesi* (1994), *Hayatımdan Esintiler* (1994).

İçindekiler

Önsöz.....	9
Sunuş.....	11
Giriş.....	15
Kimdir Bu Enver Paşa	17
En Karanlık Günler.....	18
Türklük Uğruna.....	18
Müşterek Kader.....	19
İlerici ve Gerici.....	20
Enver Paşa'nın Hayatı.....	21
Bâbüali Baskını.....	22
1914'de Padişah Ailesine Damat Olarak Girer.....	22
Kafkasya'ya Hareket	23
Almanya'ya Geçiş.....	24
Sahte Pasaport Çıkarılıyor.....	26
Enver Paşayı Gördük.....	27
Ali Bey'in (Enver Paşa'nın) Nutku.....	29
Şark Milletler Kongresi.....	31
Enver Paşa'dan Mustafa Kemal Paşa'ya.....	31
Avrupa'da İngiliz Aleyhtarlığı.....	33
“Avrupa'da Ahval Bizim İçin Müsait”.....	34
Moskova'dan Bakü'ye.....	38
Rostof'a Vardık.....	40

Enver Paşa Moskova’da	43
Halil Paşa’ya Mektup.....	44
Mektubun Cevabı.....	45
Enver Paşa Türkiye’ye Gelecek.....	46
Enver Paşa’nın Gelişi Telaş Yarattı.....	47
Saklanan Fikir.....	49
Enver Paşa Türkistan’da	52
Salonda Karşı Karşıya.....	54
Kaybolan Çanta.....	55
Türkistan’da Tehlike.....	57
Müstemleke Avcılığı.....	58
Ruslara Karşı Büyük Ayaklanmalar.....	59
Umumi Seferberlik.....	60
Buhara Yolunda	64
Anadoluyu Rahat Bırakmalıyız.....	66
Son Portresi.....	67
Ağızdan Düşmeyen Şarkı.....	68
Buhara İkiye Ayrıldı.....	69
Emir Âlim Han’a Ültimatı.....	70
Dahili Harp Bitiyor.....	71
Resmi Yazışmada Türkçe.....	71
İlk Cumhurreisi Osman Hoca.....	71
Kırk Kişilik Parlamento.....	73
Enver Paşa’ya Tezahürat.....	74
Gizli Toplantı.....	75
Enver Paşa’nın Mektupları.....	76
160 Kişiyile Hareket.....	79
Hava Değişiyor	80
“Misafirim Olacaksınız”.....	82
İki Saatlik Müsaade.....	82
İş İştten Geçmiş.....	83
Tam Bir Esaret Hayatı.....	85

Ne Yapmak İstiyorsun?	86
Büyük Yolcu.....	87
Biz Kendimizi İdareden Aciz Değiliz.....	88
Cesareti Milletten Alıyorum.....	89
Cephane Teslim Alınıyor	90
Lakay'ın İhaneti.....	92
Enver Paşa Gelmiyor.....	93
Bizi Ruslara Bırakmayın.....	93
Silâhlar Patlıyor	94
Dağa Çıkıyorlar.....	95
Nurullah Han Göktaş'a Geliyor	96
Rus Hareketi ve Lakayların İhaneti	97
Dökmen Kabilesi Yardım Teklif Ediyor	98
Enver Paşa Kurtuluyor.....	99
İşan Sultan ve Enver Paşa Karşılaşıyor.....	100
Paşa Kus Kuvvetlerine Hücuma Geçti.....	105
Rusların Yolu Kesildi.....	105
Enver Paşa'nın Zaferi	106
Osman Hoca Afganistan'a Geçiyor	107
Enver Paşa'ya Gelen Hediyeler.....	108
Türkiye'yi Kurtaracak Değerli Arkadaşlarım Var	109
Talepler.....	109
Büyük Endişe	110
Ruslar Pusuya Düşürülüyor	112
Coşkun Heyecan.....	113
“Bütün Dünya Türkleri Birleşiniz”	114
Kongrede Şu Kararlar Alındı	116
Buhara Harbiye Nazır Arif Avrupa'ya Gidiyor.....	118
Enver Paşa Batum'dan Buhara'ya Geçiyor	120
17 Erkek, 7 Kadın.....	121
Ruslar Durumdan Faydalanıyorlar	122
Tahammülsüz Davranış.....	122
Evrakı Müsadere Ediliyor	124

Basit Bir İsyân Sanıldı.....	125
Sulhun Şartı.....	127
Bir Elçi Daha Geliyor.....	127
Esirler Mübadele Ediliyor.....	128
En Kuvvetli Zamanı.....	129
Muharebe Yerine.....	129
Neşe İçinde Dönüş.....	131
Zafere Rağmen.....	131
Hazin Bir Hadise.....	132
İmdat İsteniyor.....	133
Gelen Rapor.....	134
Çetin Muharebe.....	135
Çekilme Hareketi.....	135
Ağır Zayıyat Veriliyor.....	136
Moskova'dan Alınan Şifre.....	137
Tiflis'ten Alınan Şifre.....	138
“Bizi Bırakıp Gitme”.....	139
Ruslarla İlk Büyük Çarpışma Puşkiyan Köyü Civarında Oldu... ..	140
Rus Kuvvetleri Yaklaşıyor.....	141
“İki Topum Olsaydı”.....	141
Namaza Duruluyor.....	142
Mutlu Sözler.....	142
Son Günü.....	144
Süratli Hücum.....	146
Ceset Bırakılıyor.....	146
Ruslar Tanıyamamış.....	147
Eşyaları Gönderiliyor.....	148
Mersiye.....	149
<i>Enver Paşa'nın mezarının</i> <i>Türkiye'ye taşınmasının görüntüleri.....</i>	<i>150</i>

Önsöz

Bu kitap, uzun tethik ve araştırmalardan sonra 1968 yılında yazılmıştır. 1969 Senesi Mart ve Nisan aylarında «Son Haberler» gazetesinde tefrika edilmiştir.

Emver Paşa'nın Kütahya Sarayını, herin ilhette üzerinde leri gereken liri konu luyduğı- miz için inceledik.

Kıtanbul Millletvekili. değerli arkadaşım Hasan Güngör'ün «Kıyafat Gaymesi» tarafımdan yazılmııan kitalerimiz alaka görürse kendilerini muhtelı luyacağı.

28. Ey
Karaklıdere

